

Bestandsplan 2026 - 2028

Lærdal Bestandsplanområde

Foto: Johan Trygve Solheim

Bestandsplanen er reidskapen for å drive ei målretta forvaltning av hjorten i området framover. Den beskriv bestandsutviklinga slik den har vore utifrå tilgjengelige data og anna kunnskap. Planen gjev føringar for avskytinga i planperioden for valda som sluttar seg til bestandsplansamarbeidet. Planen opnar opp for overføring og flytting av løyver mellom valda i samarbeidet.

Innhald

1. Innleiing	2
2. Bestandsplanområdet si avgrensing og storleik	3
2.1 Kart over planområdet.....	3
2.2 Organiseringa innan årsleveområdet:.....	3
3. Organisering, drift og økonomi.....	4
3.1 Organisering.....	4
3.2 Drift og administrasjon.....	4
3.3 Økonomi.....	4
4. Avskyting, bestandsutvikling, mål og status i årsleveområdet	4
4.1. Kommunal målsetjing, minsteareal og overordna føringar vedr CWD	4
4.2 Evaluering av føregående planperiode.....	5
4.3. Avskyting innan årsleveområdet.....	7
4.3.2 Samla avskytinga fordelt på kjønn og alder.....	9
4.4. Sett hjort og vårteljing.....	10
4.4.1 Bestandsutvikling.....	11
4.4.2 Jaktrykk.....	13
4.4.3 Vårteljing.....	14
4.5 Status for bestandsutviklinga	14
5 Mål for bestandsplanen	14
5.1 Hovudmål:.....	14
5.2 Delmål:	15
6. Handlingsdel – avskytingsplan.....	15
6.1 Avskytingsplan.....	15
6.2 Fordeling av fellingskvote til valda.....	16
6.3 Overføring av fellingsløyve mellom vald, fellesjakt.....	17

1. Innleiing

Bestandsplan for Lærdal Bestandsplanområde for perioden 2026 - 2028

Våren 2016 vart det oppdaga CWD på villrein i Nordfjella og fokuset var då fyrst å redusere og seinare å desimere villreinbestanden i sone 1. Seinare vart det frå overordna myndigheiter i 2017 framsett ynskje om å redusere bestandstettleiken for alle hjorteviltartane i «Nordfjellaregionen». Dette for å redusere smittepresset og faren for at CWD skal smitte vidare til andre artar. I Lærdal tok kommune og jaktrettshavarar raskt grep og avskytinga av hjort vart auka betydeleg frå 398 felte hjort

i 2016 til 785 felte i 2017. Lærdal bestandsplanområde fekk i 2018 utarbeidd ny bestandsplan for perioden 2018 – 2019. Denne hadde som hovudmål å redusere bestanden monaleg utan noko konkret måltal og samstundes byggje ei meir robust bestand med auka gjennomsnittsalder. Seinare vart det våren 2019 frå Miljødirektoratet sett mål for reduksjonen av hjorteviltbestandane i Nordfjellaregionen til ei halvering av bestandsstorleik i høve i 2016. NINA fekk i oppdrag å estimere bestandsstorleiken for hjortebestandane i regionen som utgangspkt for bestandsreduksjonen. Våren 2020 gjorde NINA ei evaluering av reduksjonsavskytinga i regionen utifrå bestandsestimatet. I Lærdal kommune fann ein då at målet om halvering i høve bestandsestimatet for 2016 var nådd. Seinare data frå Sett hjort, vårteljning og fellingstal syner at bestandsestimatet nok var for lågt og at ein ikkje då ikkje hadde nådd målet om ei halvering likevel. Bestanden er redusert i åra etter dette og bestandsplanområdet meiner den no er på eit høveleg nivå og vil freiste å stabilisere den på dagens nivå.

Bestandsplanen tek føre seg datagrunnlaget for alle valda i kommunen uavhengig om valda har slutta seg til bestandsplanområdet eller ikkje. Med bakgrunn i tilgjengeleg datamateriale frå fellingsstatistikkar, vårteljningar, Sett hjort, Overvåkingsprogrammet for hjortevilt og NINA si evaluering av bestandsreduksjon etter jakta i 2019/20 har ein freista å gjere opp status for hjortebestanden i området.

Utifrå dette og ynskje for framtidig utvikling har ein utarbeidd plan for avskytinga i neste 3 års periode.

2. Bestandsplanområdet si avgrensing og storleik

Bestandsplanområdet omfattar heile Lærdal kommune.

2.1 Kart over planområdet

2.2 Organiseringa innan årsleveområdet:

Per 2026 er det i alt 55 aktive vald innan området. Desse valda varierer mykje i storleik og har eit godkjent areal mellom 542 og 46.739 daa. Valda til saman har eit godkjent areal på 364.459 daa som grunnlag for tildeling av fellingsløyve. Av desse valda er det 46 vald med eit samla godkjent areal på 323.206 daa som er tilslutta bestandsplanområdet. Hovudtyngda (88,7%) av forvaltninga vert såleis gjort gjennom bestandsplanen.

3. Organisering, drift og økonomi

3.1 Organisering.

Det er valda som er medlem i bestandplanområdet og det skal arbeidast for at alle valda innan området vert med i bestandsplanområdet. Valda som er med i bestandsplanområdet må skriftleg slutte seg til seg samarbeidet.

Bestandsplanområdet si hovudoppgåve er å drive hjorteforvaltning innafor område. Dette gjennom utarbeiding, gjennomføring og oppfølging av bestandsplan. Bestandsplanen omhandlar berre sjølve avskytinga for området og ikkje noko i høve den praktiske jaktutøvinga for dei einskilde jaktvalda. Desse består som sjølvstendige einingar og får tildelinga av fellingsløyve frå kommunen i samsvar med bestandsplanen. Valda skal og rapportere fellingsresultatet og anna til kommunen i samsvar med gjeldande fristar.

Bestandsplanen er kunnskapsbasert og utarbeidd med grunnlag i tilgjengeleg datamateriale i høve Sett hjort, fellingsstatistikkar og vekt/kondisjonsutvikling med bakgrunn i slaktevekter og resultat frå Overvakingsprogrammet for hjortevilt.

3.2 Drift og administrasjon

Bestandsplanområde, har eige styre som er ansvarleg for den faglege og administrative oppfølginga av planen, rapportering og eventuelle justeringar undervegs. Arbeid med dette skal konkretiserast i Bestandsplanområdets arbeidsplan og budsjett.

3.3 Økonomi

Styret får fullmakt til å utarbeide budsjett og handlingsplan og søker det kommunale viltfonda om tilskot utifrå dette.

4. Avskyting, bestandsutvikling, mål og status i årsleveområdet

4.1. Kommunal målsetjing, minsteareal og overordna føringar vedr CWD

I høve forskrift om forvaltning av hjortevilt § 3 skal kommunar der det er opna for jakt etter elg, hjort og rådyr fastsetje mål for utviklinga av bestandane. Desse måla skal m.o.a. ta omsyn til beitegrunnlag, bestandsutvikling og skader på naturmangfald, jord- og skogbruk samt viltulukker på veg og bane. Bestandsplanar skal vere i samsvar med overordna føringar og kommunal målsetjing. I 2016 vart det gjort funn av CWD på villrein i Nordfjella og villreinbestanden her er no utrydda, men smitten kan overleve lenge i jordsmonn m.v. For å redusere faren for overføring av smitte til anna hjortevilt har sentrale styremakter difor oppmoda om å redusere bestandane av elg og hjort i tilgrensande område. Miljødirektoratet har i skriv av 09.06.2020 sagt at kommunar med høg bestandstettleik bør meir enn halvere bestanden i høve 2016 nivå for å redusere faren for overføring av CWD. Dette gjeld Lærdal, og det er og antyda at ein bør ha bestandar av elg og hjort i storleik mindre enn 1 dyr per km² skog og myr. Lærdal kommune held på å reviderar kommunalt mål for hjortevilt, og har sagt at dei vil fylgje føringar frå Miljødirektoratet i høve bestandsreduksjon. Det er i hovudsak skog og myr under tregrensa som skal leggjast til grunn for godkjenning av areal for jakt på hjortevilt. For Lærdal så er det godkjende arealet for elg og hjort 365 km² og det inneber at om ein skal fylgje dette bør vinterbestanden vere på 365 dyr totalt for elg og hjort. Om ein legg til grunn at ein kan hauste om lag ¼ av dette inneber det ei årleg avskyting på ca 90 hjort etter bestandsreduksjonen. Lærdal bestandsplanområde meiner dette er eit heilt urimeleg og urealistisk lågt mål og eit sterkt inngrep i jaktrettshavarane sine rettar. Lærdal kommune har eit samla areal 1.343 km² og hjorten nyttar store delar av dette i delar av året. Riktignok er hjorten konsentrert på mindre areal gjennom vinteren men berre ein mindre del av bestanden trekkjer mot Nordfjella. Gjeldande minsteareal for hjort i Lærdal kommune er 500 daa.

4.2 Evaluering av føregående planperiode

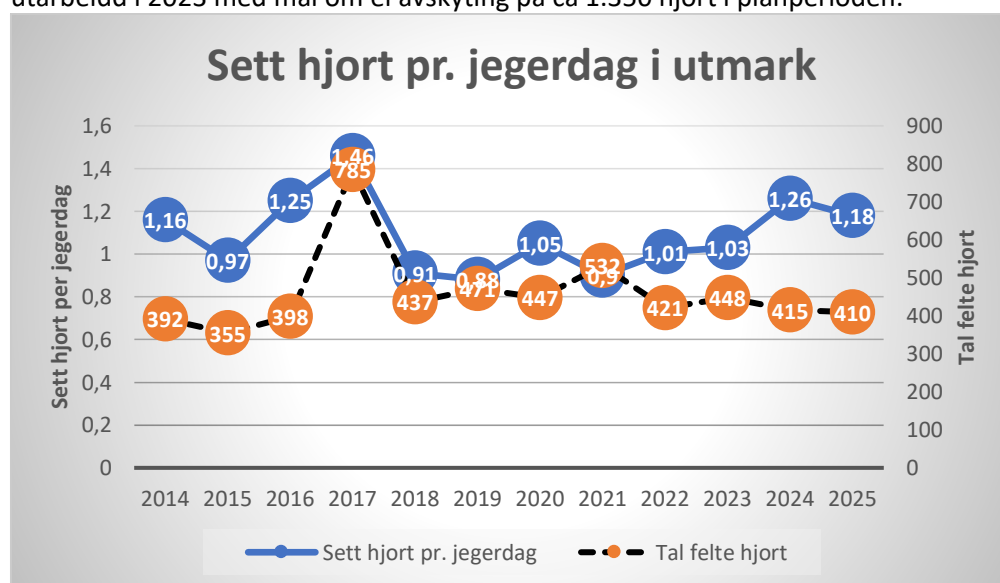
Bestandsplanområdet er no ferdig med bestandsplanen for perioden 2023 – 2025.

Planen for perioden har hatt desse måla for bestandsutviklinga:

- Hovudmål har vore å redusere bestandsstorleiken og å byggje ei stabil og robust vinterbestand noko under tidlegare storleik.
- Auke gjennomsnittsalder hjå dei vaksne dyra i bestanden
- Auka produktivitet i bestanden – auke i indeksen i sett kalv per kolle.
- Auka slaktevekter

4.2.1 Redusere bestandsstorleiken

Hovudmålet for planperioden har vore å redusere bestanden noko i høve nivået før planen vart utarbeidd i 2023 med mål om ei avskyting på ca 1.350 hjort i planperioden.

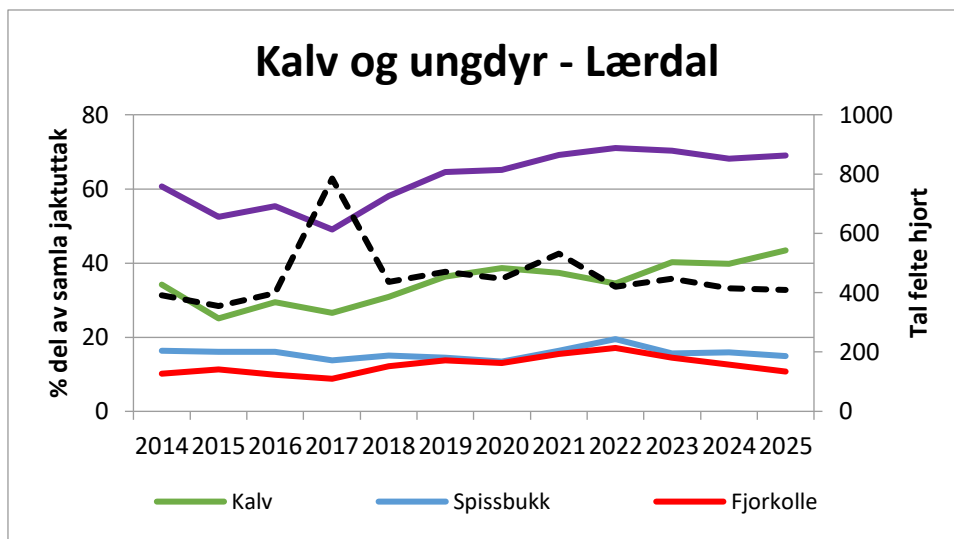
Figur 1 Syner Sett hjort pr jegerdag ved utmarksjakt på venstre akse og tal felte hjort pr år på høgre.

Fellingstalet for perioden har variert frå 410 til 448 hjort pr år og totalt for perioden er det felt 1.273 hjort som er litt under målet. Indeksen for sett hjort per jegerdag har vore aukande noko som tyder på bestandsvekst. Tilbakemeldingar frå jegerar er derimot mange om at det dei seinare åra har vorte færre hjort å sjå.

Bruk av termiske kikkertar for å lokalisere hjort har dei siste åra vorte meir og meir vanleg. Dette er med å effektiviserer jakta og gjer at det vert observert fleire hjort enn utan slike hjelpemiddel. Ei nyleg undersøking tyder at dette etter kvart er vanleg og at det vert observert og registrert fleire hjort enn utan slike hjelpemiddel. Dette påverkar indeksen for Sett hjort per jegerdag som då vil syne høgre verdiar enn utan bruk av slike hjelpemiddel. Så sjølv om indeksen for Sett hjort per jegerdag er aukande i perioden treng det ikkje vere vekst i bestanden.

4.2.2 Auke gjennomsnittsalder på dyra i bestanden

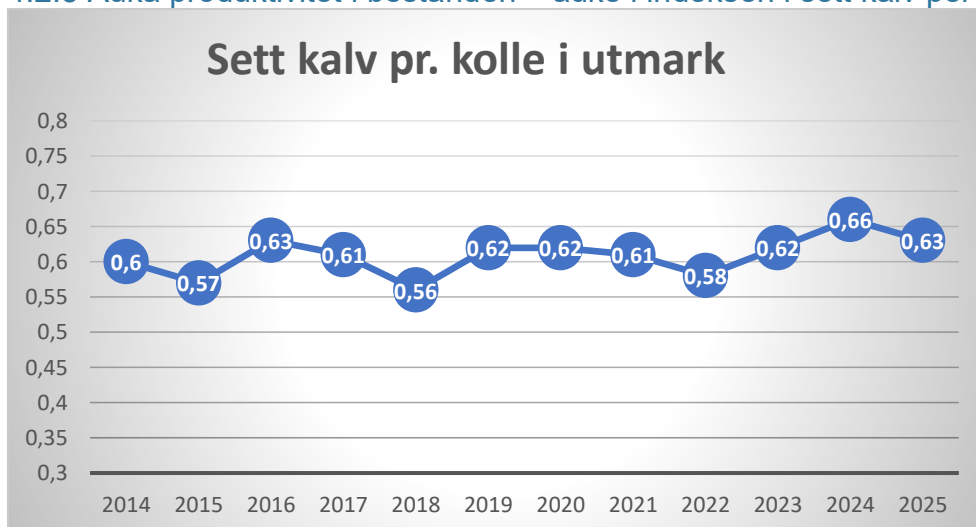
Det er gjennomført aldersfastsetjing av ein del av dei felte dyra i området nokre år. Datagrunnlaget her er likevel for lite til å kunne sei noko sikkert i høve aldersutviklinga. Data frå Overvåkingsprogrammet for hjortevilt har synt at gjennomsnittsalderen til dei vaksne dyra i bestandane er aukande med aukande andel av kalv og ungdyr i jaktuttaket.

Figur 2 Syner kor stor andel kalv og ungdyr har utgjort av det samla jaktuttaket på venstre akse og tal felte hjort på høgre.

Kalv og ungdyr samla har utgjort ein stor del av det samla jaktuttaket høvesvis lenge. Kalv har dei seinare åra utgjort over 40 % av det samla uttaket samstundes som eldre dyr har utgjort ein liten del. Utifrå dette er det sannsynleg at gjennomsnittsalderen til dyra i vinterbestanden har vore aukande i samsvar med målsetjinga.

4.2.3 Auka produktivitet i bestanden – auke i indeksen i sett kalv per kolle

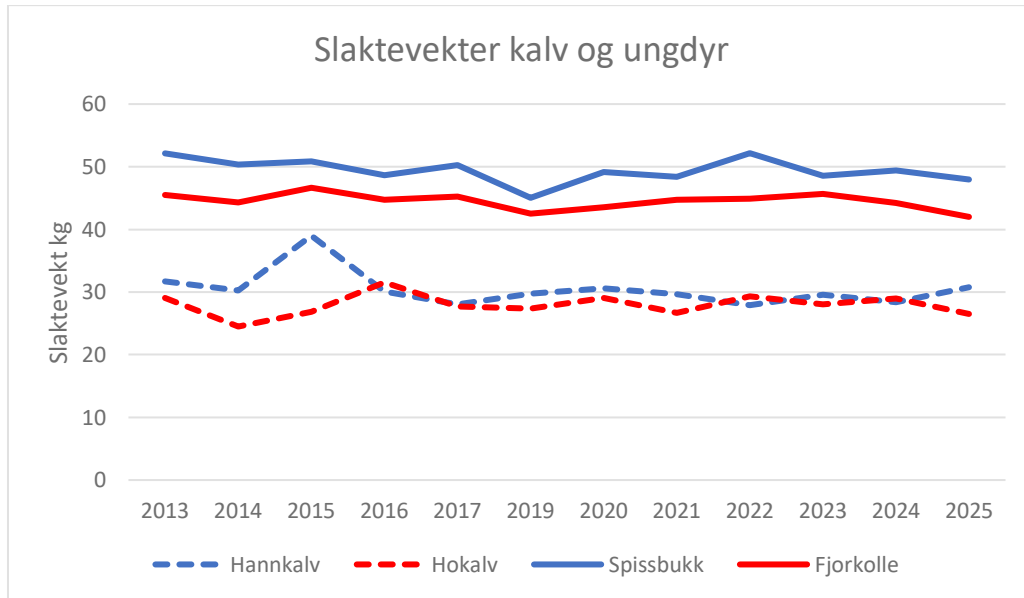

Figur 3 Syner indeksen for Sett kalv per kolle,

Indeksen har vore aukande i perioden i samsvar med målsetjinga og tyder at ein større del av kollene no før kalv. Dette er og med å underbyggje vurderingane om auka gjennomsnittsalder i bestanden. Kalv utgjør no ein stor del av jaktuttaket og mange av dei vert felt tidleg i jakta noko som inneber at kolla seinare vert observert utan kalv. Det kan difor vere at auken i kalvkoller er større enn det indeksen tilseier. I lengre tid vore nokolunde stabil kring 0,6 og tyder så leis ikkje på nokon endring i andelen koller som har kalv. Ein auka andel kalv i uttaket dei seinare åra kan her ha vore med å påverke denne indeksen negativt utan at det faktisk er færre koller som før fram kalv. Ein har her auka andelen kalv som i gjennomsnitt for planperioden har utgjort 37 % av det samla uttaket. Det kan såleis vere at det er fleire koller som før fram kalv utan at det syner på indeksen. Utifrå dette og vurderingane om auka gjennomsnittsalder (pkt 4.2.2) er det sannsynleg at dette er tilfelle her.

4.2.4 Auka slakteveker

Det er registrert slakteveker frå felt hjort i området sidan 2013 med unntak av for 2018. Då dei vaksne dyra ikkje er aldersbestemte er det vektene for kalvar og ungdyr det er aktuelt å sjå på.

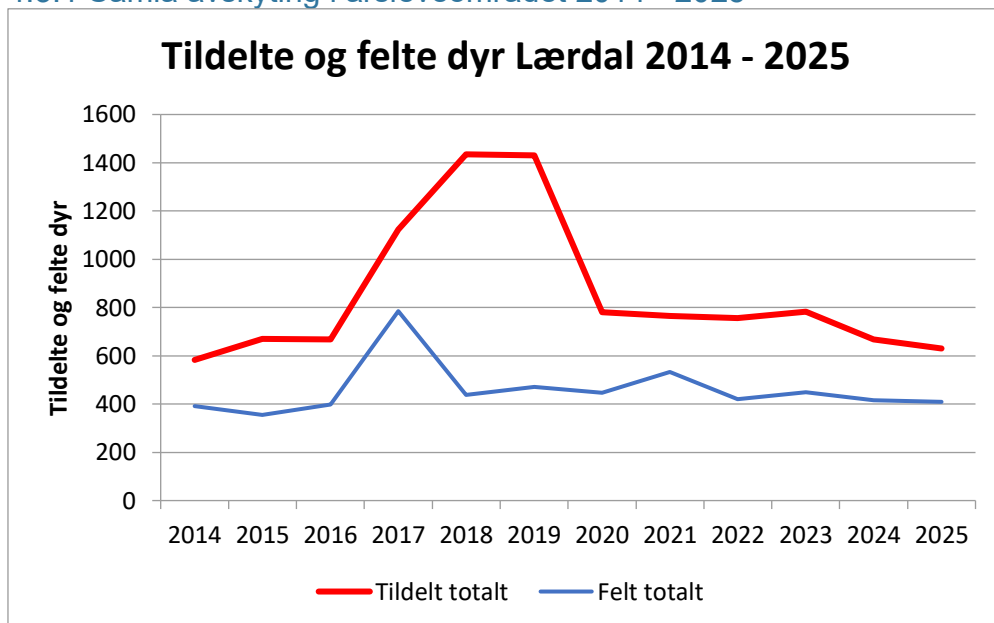
Figur 4 Syner registrerte slakteveker for kalvar og ungdyr i området.

Det er eit høvesvis lite tal av felte dyr det er registrert slakteveker frå og talet registrerte veker varierer og ein del mellom år. Ein skal difor vere varsam med å legge for stor vekt på desse tala. Å snu trenden frå minkande veker til å verte aukande er noko som tek tid og som ikkje kan forventast innan ein 3 års periode. Grunna varierende beitekvalitet mellom år vil slaktevektene variere mellom år og ein må difor sjå etter trendar i utviklinga over ein del år. Vektene for både kalvar og ungdyr kan synest å ha vore relativt stabile dei seinare 6 – 7 åra.

4.3. Avskyting innan årsleveområdet

Under føresetnad av at jakttrykket vert oppretthalde nokolunde jamt og at det ikkje vert sett i verk særskilde tiltak for å påverke bestandsutviklinga for større område samla vil fellingstala over tid kunne sei noko om bestandsutviklinga. Dette i lag med tildelte fellingsløyve og fellingsprosenten vil og på kortare sikt kunne sei noko om bestandsutviklinga. Fellingsprosenten vert rekna ut på bakgrunn av kor mange av tildelte fellingsløyve som vert felt.

4.3.1 Samla avskyting i årsleveområdet 2014 - 2025

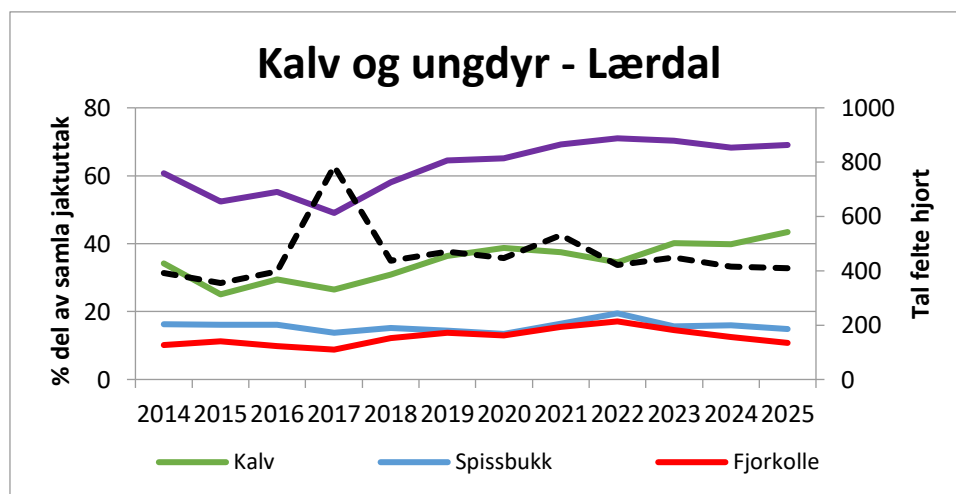
Figur 5: Syner tildelte og felte dyr for perioden 2014 – 2025

Her vart både tildeling og avskyting auka monaleg frå 2017 og vart nær dubla frå 398 felte hjort i 2016 til 785 i 2017. Deretter gjekk fellingsstala trass i auka løyvetildeling ned, men har framleis lege over nivået før 2017. Frå 2020 er løyvetildelinga redusert ein god del men ligg framleis godt over talet felte hjort.

Tabell 1: Syner tildelte og overførte fellingsløyve og årleg fellingsprosent når overførte løyver er inkludert.

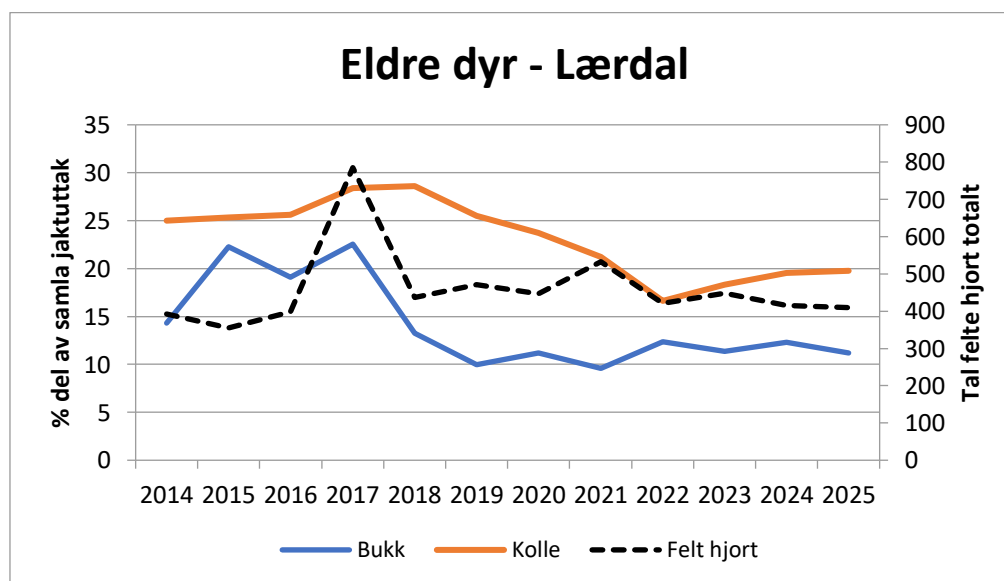
År	3-årig plan			3-årig plan			Ny 3-årig plan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Løyvetildeling	781	767	758	783	668	555	698
Overføringer	0	279	799	0	87	213	0
Sum løyver	781	1046	1557	783	755	768	698
Felt	447	532	421	448	415	410	(420)
Fellings %	57,23	50,86	27,04	57,22	54,97	53,39	(60,17)
Fri kalvejakt	Nei	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	
Fri ungdyrjakt	Nei	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	

4.3.2 Samla avskytinga fordelt på kjønn og alder.

Figur 6: syner kor stor del kalv, spissbukk, fjorkolle og kalv og ungdyr samla utgjør i % av samla jaktuttak for heile årsleveområdet.

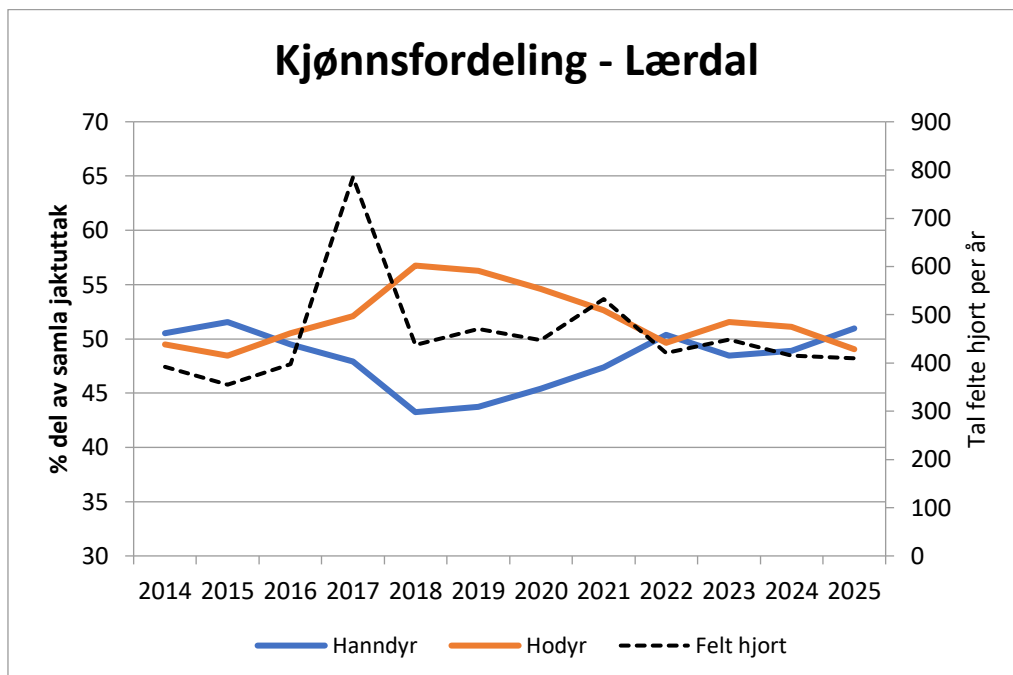
Låg gjennomsnittsalder blant produksjonsdyra er ei utfordring dei fleste stader på Vestlandet og ein medverkande årsak til reduserte slaktevektar og kondisjon hjå dyra. Kalv har utgjort ein aukande del av det samla uttaket og har i siste planperioden utgjort 41 % av det samla uttaket. Dette er godt over avskytingsmålet om minst 35 % kalv i uttaket og særst positivt i høve målet om å auke alder på produksjonsdyra i bestanden. Ungdyr har utgjort ein relativt stabil del av uttaket lenge og kalv og ungdyr har til saman utgjort kring 70 % sidan 2021.

Figur 7: syner andelen eldre dyr i jaktuttaket i % av samla jaktuttak på venstre akse og tal felte hjort på høgre akse.

Etter å ha utgjort ein relativt stor del av jaktuttaket nokre år har eldre hodyr (koll) dei seinare åra utgjort ein mindre del. Dette har vore positivt i høve føremålet om å redusere bestanden og å betre kjønnsbalansen. I høve gjennomsnittsalderen til produksjonsdyra ville dette ha vore negativt om ein stor del kollar i uttaket held fram over lang tid. For planperioden har kollar utgjort 19,2 % av det totale jaktuttaket.

Bukk har for planperioden utgjort 11,6 % av uttaket som er godt innanfor avskytingsmålet om maksimalt 15 %. Dette er særst positivt og bra i høve målet om å få meir vaksne hanndyr i bestanden.

Figur 8: syner kjønnfordelinga blant dei felte dyra for alle årsklassar samla på venstre akse og tal felte hjort på høgre akse.

Avskytingsplanen seier at jaktuttaket skal ha ei overvekt av hodyr. Etter ei lita overvekt av hodyr dei 2 fyrste åra i planperioden hadde ein siste året ei lita overvekt av hanndyr i jaktuttaket. For perioden samla så har hanndyr utgjort 49,4 % og hodyr 50,6 %. Det ein vanleg ser er at det er ei lita overvekt av hannkalvar i jaktuttaket. Her har det einskilde år vore ei til dels stor overvekt av hannkalvar og siste året var det 57,3 % hannkalvar og 42,7 % hokalvar. Den store skilnaden i kjønnfordelinga for kalvar i jaktuttaket har ein ikkje noko god forklaring på. Det kan vere tilhøve knytt til jaktutøvinga med ein høg andel kalv og jakt i januar som påverkar dette. Om ein ser vekk frå kalvar så utgjorde Hanndyr 46,8 % og hodyr 53,2 % av jaktuttaket i planperioden.

4.4. Sett hjort og vårteljning

Sett hjort er eit styringsverktøy som er basert på at jegerar registrerar tal observerte hjort under jakta. Dette i saman med opplysingar om jaktinnsats samt felte dyr dannar grunnlaget for å rekne ut ei rekkje indeksar. Endringar av desse indeksane over tid gjev signal om endringar i bestandsmessige tilhøve.

Hjorten har store leveområde i gjennom året og kan utifrå ver og beitetilhøve bruke terrenget noko ulikt frå år til år. Dette i lag med tilfeldige avvik gjer at ein ikkje kan nytte Sett hjort på små einingar som mindre vald og jaktfelt. Ein kan heller ikkje utan vidare samanlikne indeksane frå eit område til eit anna. Data vert registrert særskilt for jakt på innmark og i utmark. Sett hjort data frå innmarksjakt syner seg å variere mykje einskilde år utan at det kan forklarast utifrå bestandsmessige tilhøve. Ein reknar difor at tala frå utmarksjakt gjev dei sikraste indikasjonane på bestandsvariasjonar.

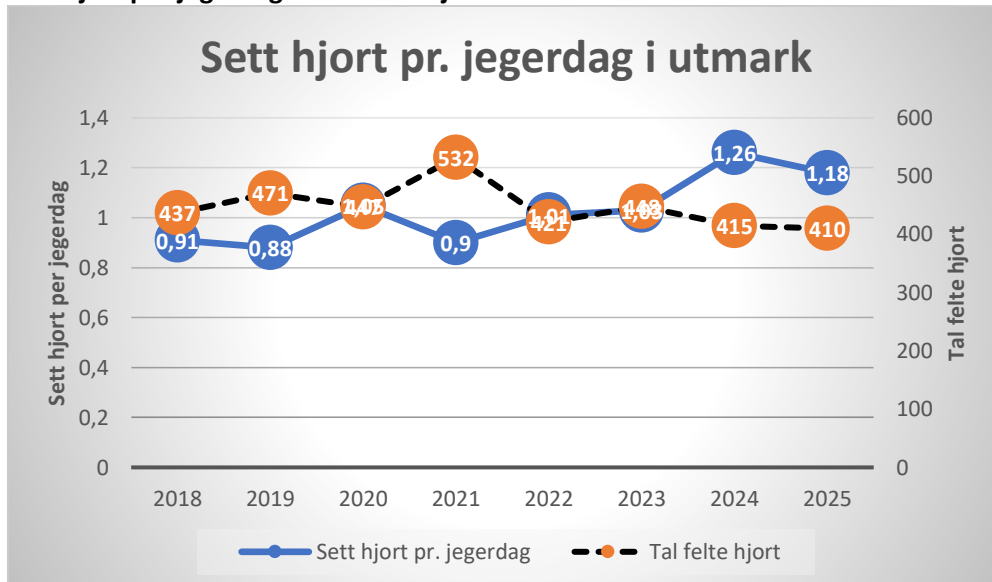
Tilhøve som påverkar observasjonane kan og variere frå år til år og ein kan difor vanskeleg trekkje slutningar basert på endringar av ein indeks frå eit år til neste. Ein treng data for fleire år for å kunne sjå ein trend.

Som nemnt under pkt. 4.2.1 så er bruken av termiske hjelpemiddel med å påverke Sett hjort indeksane. Bruken av slike hjelpemiddel har vorte meir og meir vanleg og er no utbreitt i Lærdal. Dette gjer det vanskeleg å samanlikne dei seinare åra med tidlegare år.

4.4.1 Bestandsutvikling

Indeksane for Sett hjort pr jegerdagsverk/time, Sett kolle pr. bukk, Sett kalv pr. kolle og Sett spissbukk pr bukk gjev uttrykk for bestandsmessige tilhøve som bestandsstorleik og bestandssamansetjing/struktur.

Sett hjort per jegerdag ved utmarksjakt:

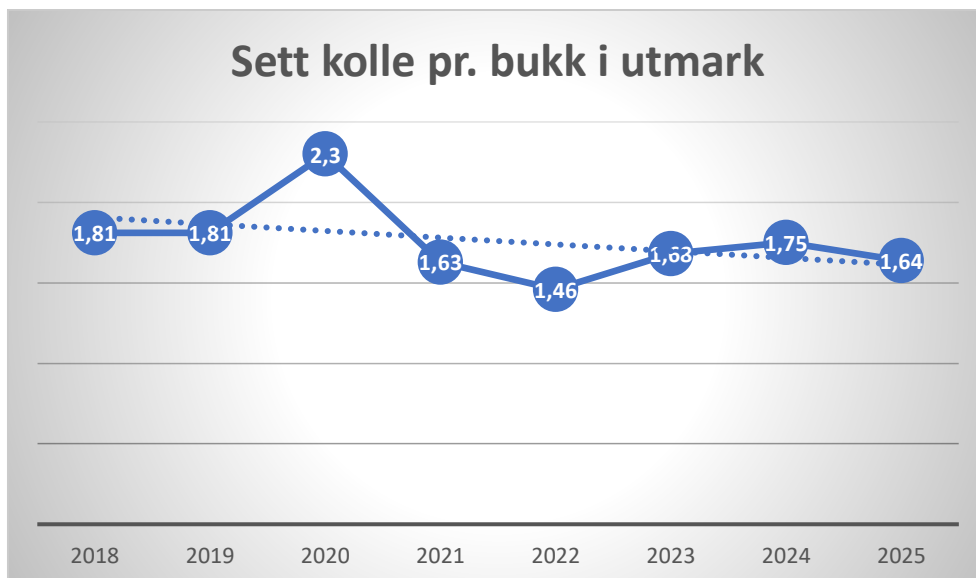

Figur 9: syner kor mange hjort som vert observert per jegerdag i utmark på venstre akse og tal felte hjort på høgre.

Indeksen for Sett hjort per jegerdag har vore aukande i perioden noko som vanleg tyder på vekst i bestanden. Tilbakemeldingar frå jegerar seier derimot at det har vorte færre hjort å sjå. At indeksten er aukande trass i minkande bestand kan forklarast utifrå aukande bruk av termiske hjelpemiddel under jakta. Utifrå dette vurderer ein det til at ein i siste planperioden og har hatt ein mindre bestandsreduksjon. Avskytinga har vore minkande og kalv har utgjort ein stor del (41 %) av jaktuttaket i perioden. Utifrå dette trur ein ikkje reduksjonen av vinterbestanden har vore av noko større av betydning.

Sett Kolle pr Bukk

Indeksen for Sett kolle pr bukk gjev uttrykk for kjønnsfordelinga blant dei vaksne dyra i bestandane. Det har dei seinare åra vorte meir fokus på viktigheita av å ha nok hanndyr i bestandane. Utan nokon vitskapleg dokumentasjon så reknar ein utifrå erfaringstal at indeksten bør ligge stabilt under 1,5 og gjerne langt lågare. Ein skal vere klar over at indeksten ikkje speglar den faktiske fordelinga i bestandane. Resultat frå *Overvakingsprogrammet for hjortevilt* syner at bukkane lettare let seg observere enn kollene og såleis er det færre bukk pr kolle i dei faktiske bestandane enn det Sett kolle per bukk tilseier.

Figur 10: Syner kor mange koller som vert observert per observert bukk (medrekna spissbukk) og gjev uttrykk for endringar i kjønnsfordelinga blant dyr 1,5 år og eldre i bestanden.

Trenden for perioden her er minkande noko som tyder på at det vert meir hanndyr i høve hodyr i bestanden. Dette samsvarar og med ei overvekt av hodyr i jaktuttaket ei tid (Figur 8). Indeksen er likevel høg og eit stykke frå målet om at den skal vere stabilt lågare enn 1,5.

Sett kalv pr kolle

Denne indeksen gjev uttrykk for reproduksjonsevna i bestanden. Utifrå erfaringstal så reknar ein at denne indeksen bør ligge stabilt over 0,6.

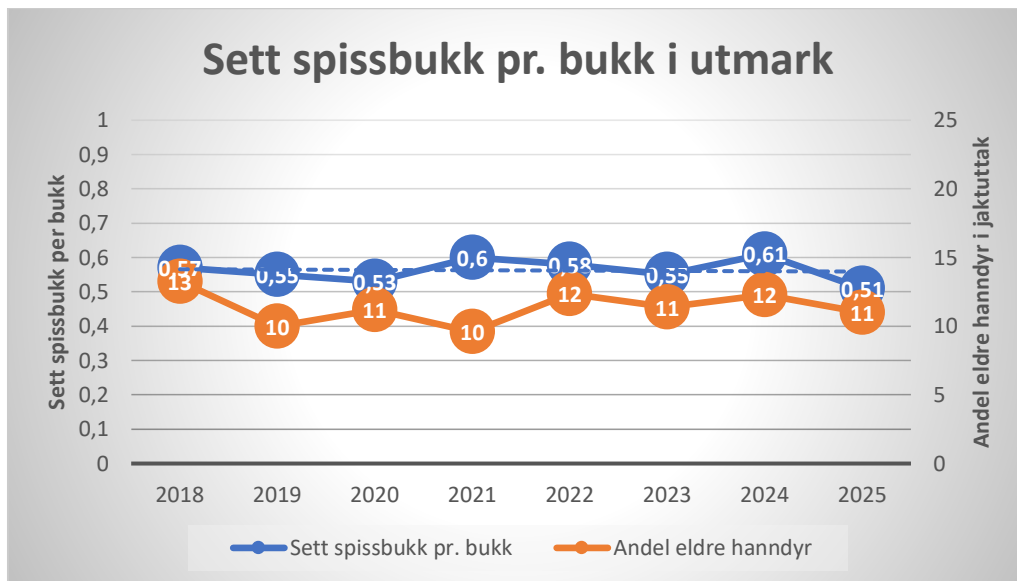

Figur 11: Indeksen syner kor mange kalvar det er observert i høve kor mange koller som er observert og gjev uttrykk for reproduksjonsevna i bestanden.

Trenden (stipla line) for indeksen er aukande noko som tyder på at det er eit aukande tal koller som får fram kalv. Dett er i samsvar med målsetjinga og då kalv dei seinare åra har utgjort ein stor del av uttaket kan det vere at auken er større enn det indeksen tilseier jfr. vurderinga under Figur3.

Sett spissbukk pr bukk

Indeksen for Sett spissbukk pr bukk gjev uttrykk for aldersfordelinga til hanndyra i bestanden. I indeksen for Sett kolle pr bukk er spissbukk og rekna med som bukk. Ein høg indeks for Sett spissbukk pr bukk tilseier dermed låg gjennomsnittsalder for hanndyra i bestanden.

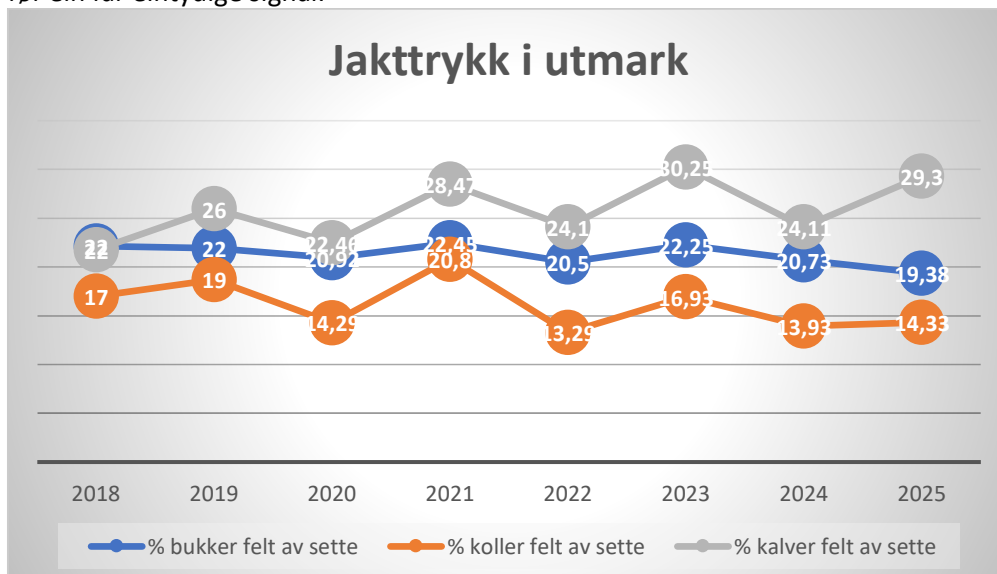

Figur 12: Syner kor mange spissbukk som vert observert i høve bukk.

Trenden (stipla line) for indeksen er stabil for perioden. Eldre hanndyr (bukkar) har ei lang tid no utgjort ein relativt liten del av jaktuttaket og ein hadde forventa at indeksen då skulle vere minkande.

4.4.2 Jakttrykk

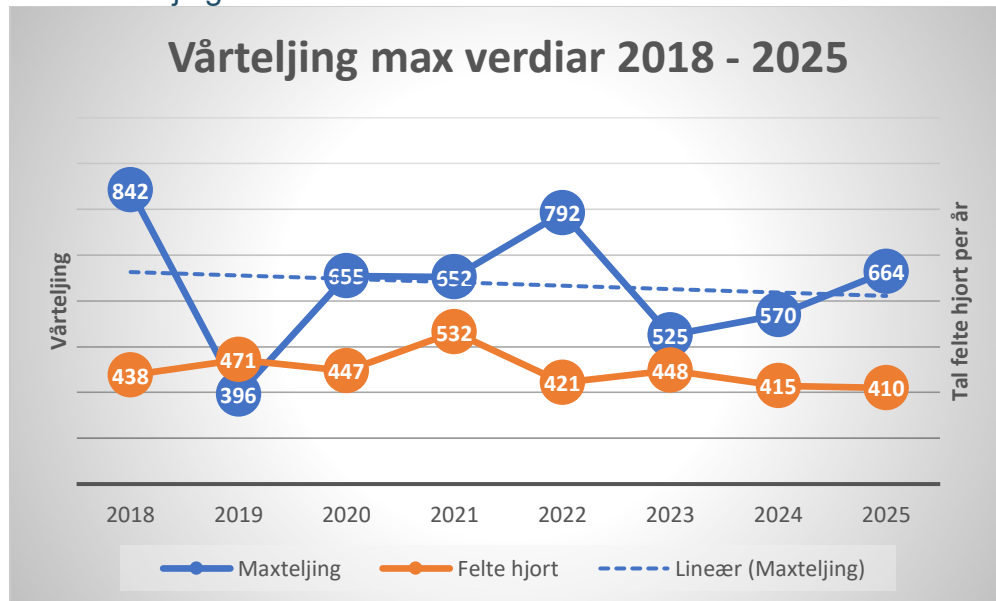
Kor stor del av dei dyra som jegerane observerar som vert felt kallar ein for jakttrykk. Dette er indeksar for kor mange prosent av dei observerte dyra som vert felt. Dette gjev uttrykk for kor hardt jakttrykket er på dyr av ulike kategoriar. Desse indeksane kan og vere med å underbyggje indeksane for bestandsutvikling t.d. om indeksen for Sett hjort pr jdv/time går ned i eit område og indeksane for felt av sett dyr samstundes aukar vil det vere med å styrke signala om bestandsreduksjon. Ein vil då raskare kunne reagere og setje i verk tiltak. Motsett vert det dersom Sett hjort pr jdv/time går ned og tal felte av sette samstundes og går ned. Då må ein vere meir varsom og gjerne vente fleire år før ein får eintydige signal.

Figur 13: Syner kor stor del av observerte dyr av ulike kategoriar som vert felt.

Det har vore ein aukande del av observerte kalvar som har vorte felt medan for bukkar og koller er det ein litt minkande del av dei observerte som vert felt.

4.4.3 Vårteljing

Figur 14: Syner totalt telte hjort på den teljedatoen det har vore telt flest dyr dei ulike åra på venstre akse og tal felte hjort på høgre.

Vårteljningane varierer mykje mellom år men trenden (stipla line) for perioden er minkande noko som kan tyde på minkande bestand og samsvarar med vurderingane av Sett hjort under figur 9.

4.5 Status for bestandsutviklinga

Bestandsstorleiken vart redusert ein god del etter det store jaktuttaket ein hadde i 2017. Etter dette så har avskytinga lege godt over nivået før 2017 og ein har vidare årleg hatt ein mindre bestandsreduksjon. Grunna stor andel av kalv og ungdyr i jaktuttaket i åra etter 2017 består vinterbestanden i dag av ein større del produktive dyr (mindre kalv og ungdyr) enn tidlegare. Dette har medført ei høgare reproduksjonsrate og bestanden produserar i dag fleire kalvar per dyr i vinterbestanden enn tidlegare.

Kjønnsbalansen er i betring med fleire hanndyr i høve hodyr grunna ei overvekt av hodyr i jaktuttaket nokre år. Kjønnsbalansen er framleis skeiv med lite vaksne hanndyr i høve hodyr, så ein bør ha ei overvekt av hodyr i uttaket vidare framover. Slaktevektene for kalvar og ungdyr synest å vere stabile, kanskje teikn på auke for ungdyr siste åra.

5 Mål for bestandsplanen

5.1 Hovudmål:

Hovudmålet er å ha ei produktiv og robust bestand med sunne og friske dyr som årleg produserer mest mogleg jaktobjekt/kjøtt utifrå det naturlege beitegrunnlaget.

Dette innafor det som er forsvarleg og akseptabelt i høve belastninga hjorten medfører for andre interesser som landbruk, samferdsle, overføring av smitte frå CWD og andre samfunnsinteresser.

Hovudmålet for bestandsutviklinga er å stabilisere bestanden og legge grunnlaget for ei stabil og robust vinterbestand om lag på noverande storleik.

5.2 Delmål:

- Forbetre kjønnsbalansen i bestanden, - Sett kolle pr bukk bør liggje stabilt godt under 1,5
- Auke gjennomsnittsalderen hjå dei vaksne dyra i bestanden
- Auka slaktevekt på kalvar og ungdyr – følgje opp slaktevektregistreringane.
- Auka produktivitet i bestanden, auke i indeksen for Sett kalv pr kolle

6. Handlingsdel – avskytingsplan

Totaluttaket skal haldast på nivå med føregåande periode for å stabilisere bestandsnivå. Med ein betra kjønns og aldersstruktur i bestanden vil ein kunne ha ein større reproduksjon på ein mindre vinterbestand.

For å vidareføre betring i kjønns og aldersstrukturen i bestanden skal ein ha ein stor del av uttaket vere kalv og ungdyr og ha ei overvekt av hodyr.

6.1 Avskytingsplan

Bestanden har vore i reduksjon nokre år og kor mykje den er redusert har ein ikkje sikre tal for, men ein meiner vinterbestanden no er på eit høveleg nivå. For å oppnå dette planlegg ein eit totaluttak på nivå med føregåande planperiode.

Bestandsplanområdet har mål om ei årleg avskyting på om lag 420 hjort for heile årsleveområdet samla. For valda tilslutta bestandsplanområdet vert det hermed søkt om ein fellingskvote på 1.860 hjort til saman for planperioden 2026 – 2028.

Fordelinga av jaktuttaket for perioden samla skal fordelast slik:

- Minimum 40 % kalv av samla uttak
- Maksimum 10 % eldre hanndyr
- Maksimum 15 % spissbuk
- Minimum 35 % hodyr 1,5 år og eldre
- Fordelinga mellom kjønn for alle årsklassar samla skal ha ei overvekt av hodyr
- Med unntak av for kalv kan dette avvikast einskildår og på valdnivå, det er sluttsummen for bestandsplanområde som gjeld.
- Valda har høve til å overføre inntil 20 %, minimum 1 dyr av tildelt kvote frå eitt år til eit anna.

Denne planen gjeld for dei 3 komande jaktseonger, og eventuelle justeringar vil bli vurdert ved ekstraordinære hendingar som berører hjortebestanden i større grad.

Alle jegerar vert oppfordra til å spare dei største bukkane, og heller ta ut små og skrøpelege dyr. Dei store bukkane er viktige for å få i gang brunsten til riktig tid, som igjen vil gje oss robuste og store kalvar.

6.2 Fordeling av fellingskvote til valda

Valda får tildelt fellingskvoten frå kommunen som valfrie dyr etter følgjande oppsett:

Vald id	Valdnavn	Teljande areal	2026	2027	2028	Daa pr tildelt gjsn
4642V0006	Tråna	4367	8	8	8	545,9
4642V0007	Stødno	17472	34	34	34	513,9
4642V0009	Hunderi	6337	12	12	12	528,1
4642V0010	Hauge	5044	10	10	10	504,4
4642V0012	Berga	693	1	1	1	693,0
4642V0013	Klovsteinteigen	1750	3	3	3	583,3
4642V0014	Voldum	1325	2	2	2	662,5
4642V0015	Horge	2769	5	5	5	553,8
4642V0016	Hatleberg	2365	4	4	4	591,3
4642V0017	Østre-Smedalen	11867	23	23	23	516,0
4642V0018	Kvamme	6577	13	13	13	505,9
4642V0019	Gramstølen	1312	2	2	2	656,0
4642V0025	Eggum	556	1	1	1	556,0
4642V0026	Kyrkjevoll	3297	6	6	6	549,5
4642V0027	Nesdalen-Aust	4964	9	9	9	551,6
4642V0028	Nesdalen-Vest	7460	14	14	14	532,9
4642V0034	70-757Vindedalen	22434	44	44	44	509,9
4642V0036	Kvigno	6434	12	12	12	536,2
4642V0037	Refsnes	13927	27	27	27	515,8
4642V0038	Tønjum	20363	40	40	40	509,1
4642V0039	Øyralli-Vest	1117	2	2	2	558,5
4642V0040	Røytnes	1934	3	3	3	644,7
4642V0041	Eri	9200	18	18	18	511,1
4642V0043	Erdal*	4735	9	9	9	526,1
4642V0044	Grøtte	10237	20	20	20	511,9
4642V0045	Hovardsete	2395	4	4	4	598,8
4642V0046	Bø	5368	10	10	10	536,8
4642V0047	Frønningen	46739	93	93	93	502,6
4642V0050	Erdal-Austre	9060	18	18	18	503,3
4642V0051	Bermål-Fodnes	11986	23	23	23	521,1
4642V0052	Vardahaug	1407	2	2	2	703,5
4642V0054	Kvitaberg	994	1	1	1	994,0
4642V0058	Ljøsendalen-Husum	12123	24	24	24	505,1
4642V0060	Ljøsnø	12020	24	24	24	500,8
4642V0061	Oftedalen	897	1	1	1	897,0
4642V0063	Nordre-Bjørkum	2575	5	5	5	515,0
4642V0065	Øyralli-Aust	1617	3	3	3	539,0
4642V0066	Mørkedøla	5471	10	10	10	547,1
4642V0067	Eråksdalen-Aust	2793	5	5	5	558,6

4642V0069	Steinkleppen	542	1	1	1	542,0
4642V0070	Kvenshagen	966	1	1	1	966,0
4642V0074	Mo/Raasdalen/Øyradalen	31749	63	63	63	504,0
4642V0075	Strondi-Nygaard	2565	5	5	5	513,0
4642V0076	Li / Lo	1887	3	3	3	629,0
4642V0077	Lunde-Nyborg	974	1	1	1	974,0
4642V0078	Tufte	542	1	1	1	542,0
	Sum/gjsn	323206	620	620	620	521,3

6.3 Overføring av fellingsløyve mellom vald, fellesjakt.

Det er høve å overføre fellingsløyve mellom valda i bestandsplanområdet jfr §19 i *Forskrift om forvaltning av hjortevilt*. Dette kan gjerast både ved at valda overfører fellingsløyve gjevne i eit vald til eit anna vald og ved at vald let andre vald få jakte på sin fellingskvote på deira areal. Føremålet med slik overføring er å ha fleksibilitet for å nå måla i bestandsplanen og for å avverge skadepress på landbruksnæring.

Valda sjølve avtalar og organiserer overføring av fellingsløyve eller fellesjakt.

Alle jaktrettshavarane i dei involverte valda må samtykke før ein kan inngå slike avtalar.

Bestandsplanområdet har utarbeidd ferdig avtale om fellesjakt/overføring som valda kan få ved å henvende seg til Lærdal bestandsplanområde.

Felte dyr ved fellesjakt/overføring av fellingsløyve skal rapporterast frå dei valda dei er tildelt.